

Тема: «ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ»

План.

- 1. Історія Стародавнього світу**
- 2. Епоха Середньовіччя**
- 3. Епоха Відродження**
- 4. Епоха Просвітництва**
- 5. Епоха розвитку капіталізму**
- 6. Політична думка К.Маркса та Ф. Енгельса**
- 7. Сучасна епоха**

Стародавній світ
VIII – VI ст. до н.е.

Конфуцій
Будда
Заратустра

Ідея божественного походження відносин влади і порядку. Люди нерівні через волю богів. Нерівність вічна та незмінно. Спроби усунути нерівність - святотатство

Античний світ
VI – II ст. до н.е.

Платон
Аристотель

Теоретичне осмислення форм державного устрою: аристократії, демократії, олігархії, тимократії, тиранії. Уявлення про політику як царське мистецтво управляти людьми. Введення понять: юридична особа, політична справедливість та ін. Створення теорії ідеальної держави. Зародження елементів наукового дослідження політики.

Епоха Середньовіччя
с V до XIV ст.

А. Августин
Ф. Аквінський
Златоуст
Пересветов

Верховенство Церкви над світською владою.

Закони природи і суспільства - це правила досягнення конкретної мети.

Концепція релігійної сутності держави: світовий порядок, встановлений Богом

Проповідь смиренності, слухняності владі: але люди рівні перед Богом і на Землі.

Виступ проти духовної диктатури церкви, заперечення насильства.

Ідея про суверенність російської держави і верховенство царської влади.

Епоха Відродження
з XIV ст. до XVIII ст.

Н. Макіавеллі
Т. Мор
Т. Кампанелла
Т. Гоббс
Б. Спіноза
Д. Локк

Звільнення політичної науки від теології,
обґрунтування ідеї природного походження
держави.
Введення поняття «держава».
Створення вчення про державу
Обґрунтування форм буржуазної держави.
Зародження буржуазної політико-правової
думки.
Формування вчення про громадянське
суспільство,
теорії суспільного договору,
принципи розділення влади.
Виникнення ідей утопічного соціалізму.
Проголошення ідей гуманізму,
прав і свобод людини.
Визнання закономірності зміни політичного
правління.

Епоха Просвітництва
\\ Період утвердження
капіталізму у країнах
Західної Європи
XVII - XVIII ст. \\

Д. Локк
Ж. Руссо
Вольтер
Ш. Монтеск'є
Т. Гоббс
Ф. Бекон
Гольбах
Гельвецій
тощо.

Розвиток ідеї про громадянське
суспільство.

Метою держави є збереження
свободи і власності, набутої
за допомогою праці.

Люди самі можуть
змінити існуючий лад.

Боротися за громадянські свободи
та рівність людей.

Епоха розвитку капіталізму
 \ кінець XVIII - поч. XIX ст. \

Ш. Монтеस्कє
І. Кант
Фіхте
Шеллінг
Гегель

Політологія стає навчальною
дисципліною.
Розвивається політичне вчення про
державу, громадянське
суспільство,
про розділення у суспільстві
законодавчої, виконавчої та
судової влади, суверенітет,
світовий Дух.

Період утвердження
капіталізму
\ XVIII - XIX ст. \

С. Сен-Сімон
Ш. Фур'є
Р. Оуен

Різка критика капіталізму
та прогнозування
нового суспільного устрою.
Заперечення приватної власності
на користь громадської –
перша потреба особистості.
Соціальне рівність і соціальна
справедливість.
Заперечення революції.
Рівноправність жінки і чоловіка.

Політична думка
К. Маркса і Ф. Енгельса \ XIX ст. \

```
graph TD; A[Політична думка  
К. Маркса і Ф. Енгельса \ XIX ст. \] --> B[Історична необхідність знищення капіталізму  
і побудови комуністичного суспільства.]; B --> C[Теорія класової боротьби,  
історична місія пролетаріату, його союзників.]; C --> D[Пояснення політики з точки зору класових інтересів.]; D --> E[Необхідність створення пролетарської партії,  
її авангардної ролі.]; E --> F[Теорія і типологія соціальних революцій.]; F --> G[Визначення історичних рамок держави];
```

Історична необхідність знищення капіталізму
і побудови комуністичного суспільства.

Теорія класової боротьби,
історична місія пролетаріату, його союзників.

Пояснення політики з точки зору класових інтересів.

Необхідність створення пролетарської партії,
її авангардної ролі.

Теорія і типологія соціальних революцій.

Визначення історичних рамок держави

Сучасна епоха

```
graph TD; A[Сучасна епоха] --> B[Арендт, Алмонд, Бжезінський, Бурлацький, Вебер, Вятр, Дарендорф, Дюверже, Істон, Маркузе, Лассуелл, Міхельс, Моска, Санистбан, Паретто, Фромм, Шаран, Тоффлер, Шварценберг]; A --> C[Західні політичні доктрини, Політичні доктрини соціал-демократів, Політичні аспекти релігії, доктрини політичного екстремізму, Політична система соціалізму]; B --> C;
```

Арендт
Алмонд
Бжезінський
Бурлацький
Вебер
Вятр
Дарендорф
Дюверже
Істон
Маркузе
Лассуелл
Міхельс
Моска
Санистбан
Паретто
Фромм
Шаран
Тоффлер
Шварценберг

Західні політичні доктрини.
Політичні доктрини
соціал-демократів.
Політичні аспекти релігії.
доктрини політичного
екстремізму.
Політична система соціалізму.